Riktlinjer för KI:s tematiska forskarutbildningsprogram

Dnr 1-52/2025

Karolinska Institutet

Riktlinjer för KI:s tematiska forskarutbildningsprogram

Innehållsförteckning

1. Introduktion och syfte 1

1.1 Syfte med tematiska forskarutbildningsprogram 1

1.2 Syfte med detta dokument 1

2. Forskarutbildningsprogrammens ansvarsområden 1

2.1 Att samordna, planera och organisera ett aktuellt utbud av kurser och aktiviteter inom forskningsområdet 1

2.2 Att utveckla och säkra kvaliteten i kurser och aktiviteter 2

2.3 Att informera om programmets verksamhet 2

3. Principer för budget och medelsanvändning 3

3.1 Budgetram 3

3.2 Ersättning för kurser 3

3.3 Ersättning för andra utbildningsaktiviteter för KI doktorander och KI postdocs 4

3.4 Administrativa kostnader 4

4. Roller och ansvar 4

4.1 Programansvarig tillika ordförande i styrgruppen 4

4.2 Styrgrupp 4

4.3 Koordinator/administratör 5

4.4 Värdinstitution 5

4.5 Kurs- och programkommittén (KPK) 5

4.6 Kommittén för utbildning på forskarnivå (KFU) 5

5. Principer för att inrätta och avveckla forskarutbildningsprogram 6

5.1 Inrätta program 6

5.2 Avveckla program 6

Diarienummer: 1-52/2025	**Ersätter dokument med dnr:** 1-552/2024	**Beslutsdatum:** 2025-03-07	**Giltighetstid:** Tills vidare
Beslut: Kommittén för utbildning på forskarnivå		**Dokumenttyp:** Riktlinjer	
Handläggs av avdelning/enhet: GVS / Fakultetskansli utbildning		**Beredning med:** Ordförande i KPK	
Revidering med avseende på: 1. Möjlighet för programmen att tilldela medel för tilläggskostnader vid KI-kurser i internationella samarbeten efter ett ansökningsförfarande (hittills skulle tilläggsmedel sökas hos Kurs- och programkommittén); 2. Programmen behöver inte längre skicka in sin flerårsplanering till koordinatorn vid fakultetskansli utbildning. Programmen ska dock informera om planerade kurser för kommande år på därför avsedd webbsida. 3. Redaktionella ändringar.			

1. Introduktion och syfte

Karolinska Institutet (KI):s forskarutbildningsprogram är tematiska och institutionsövergripande. Forskarutbildningsprogrammen samordnar kvalitetssäkrade kurser och andra lärandeaktiviteter för doktorander inom ett definierat forskningsområde.

1.1 Syfte med tematiska forskarutbildningsprogram

Syftet med att organisera utbudet av kurser och aktiviteter i form av tematiska forskarutbildningsprogram är:

- Att behov av kurser och lärandeaktiviteter för doktorander avgörs av de som är kunniga inom aktuellt forskningsområde.
- Att gynna samordning och effektivitet.
- Att uppmuntra högkvalitativa aktiviteter till stöd för doktorandernas lärande.
- Att erbjuda doktorander ett nätverk som sträcker sig utanför den egna forskningsgruppen och institutionen.

1.2 Syfte med detta dokument

Syftet är att tydliggöra för programmen vad deras uppdrag och ansvarsområden är och hur det ska genomföras och därmed säkerställa att verksamheten bedrivs på samma sätt över hela KI.

Förkortningar:
KFU: Kommittén för utbildning på forskarnivå
KPK: Kurs- och programkommittén, underställd KFU

2. Forskarutbildningsprogrammens ansvarsområden

De tematiska forskarutbildningsprogrammens ansvarsområden är:

1. Att samordna, planera och organisera ett genomtänkt utbud av kurser och aktiviteter inom forskningsområdet
2. Att utveckla och säkra kvaliteten i kurser och aktiviteter
3. Att informera om programmets verksamhet

Nedan följer en närmare beskrivning av respektive ansvarsområde.

2.1 Att samordna, planera och organisera ett aktuellt utbud av kurser och aktiviteter inom forskningsområdet

Inom respektive program ska det finnas ett långsiktigt, genomtänkt kursutbud med progression anpassat till doktorandernas behov inom det aktuella forskningsområdet.

Även om det är önskvärt att planeringen genomförs enligt plan kan styrgruppen besluta om förändringar av verksamheten så länge den håller sig inom fastställd budgetram.

Vid sidan av regelrätta kurser ska programmen även uppmuntra, samordna och arrangera andra aktiviteter för doktorander, t.ex. seminarier, workshops, internat och konferenser.

Alla kurser och aktiviteter som programmets organiserar ska vara öppna för samtliga doktorander och post-docs, vid KI.

I programmets uppdrag ligger att hantera medelsansökningar från kursgivare och arrangörer av lärandeaktiviteter (se principer för detta nedan under "Kurskostnader" respektive "Kostnader för andra aktiviteter").

När så är tillämpligt ska programmen eftersträva synergieffekter genom att samarbeta med andra nätverk och miljöer (t.ex. andra forskarutbildningsprogram, forskningsnätverk, strategiska forskningsområden (SFO), centrumbildningar, forskarskolor, mastersprogram, andra lärosäten m.m.).

2.2 Att utveckla och säkra kvaliteten i kurser och aktiviteter

Programmet, dvs styrgrupp och programansvarig, har ett ansvar för att de kurser och aktiviteter som programmet finansierar håller en hög kvalitet.

Programmen uppmuntras att stödja kursgivarnas pedagogiska utveckling och implementering av Strategi 2030, t.ex. genom att informera om KI:s pedagogiska grundsyn, möjligheterna som finns till pedagogisk och annan utveckling för lärare på KI, uppmuntra användandet av pedagogiska verktyg och anordna workshops för kursgivare.

Programmen ska arbeta för att hållbarhetsaspekter och lika-villkors-aspekter, inklusive tillgänglighet, integreras i kurserna.

Programmen har ett ansvar för att kursplanerna håller hög kvalitet, t.ex. att lärandemålen är rimliga och examineringsbara. Detta förutsätter god kunskap om kursdesign och att en dialog förs med kursgivarna innan kursplaner färdigställs inför slutlig granskning och fastställande.

Kursvärderingar och kursanalyser respektive aktivitetsvärderingar och aktivitetsanalyser ska utgöra underlag vid bedömning av kvalitet. Programmen ska, när behov finns, stödja kursgivarna i utveckling och kursdesign.

2.3 Att informera om programmets verksamhet

Egen webbsida

Programmen ska sprida information till doktoranderna om sin verksamhet genom en webbsida inom KI:s domäner vilken programmen uppdaterar löpande.

Webbsidan ska innehålla:

- Information om programmet och dess verksamhet, inklusive
  - länk till den KI-gemensamma webbsidan, och
  - planerade forskarutbildningsaktiviteter inom programmet
- Styrgruppens sammansättning
- Kontaktuppgifter och information om hur doktorander anmäler sig för att få information om programmet
- Information hur kursgivare/aktivitetsarrangörer ansöker om medel från programmet.

Gemensam webbsida med KI:s samlade kursutbud
Forskarutbildningsprogrammens planerade kursutbud ska finnas tillgängligt på den för detta ändamål avsedda webbsidan. Det ingår i programmens uppdrag att hålla denna webbsida aktuell.

Webbsidan har följande syfte:
- att underlätta för doktoranderna att planera sin utbildning, och
- att informera lärare, handledare, andra program med flera.

Återrapportering
Programmen ska årligen lämna in en skriftlig rapportering avseende föregående år, enligt instruktioner.

Uppföljning görs också genom muntlig verksamhetsdialog. Det kan variera mellan åren hur detta organiseras.

3. Principer för budget och medelsanvändning

3.1 Budgetram

Programmets budgetram för kommande år fastställs årligen av KFU. Budgetramen baseras på genomförd verksamhet tidigare år, på information om kommande förändringar samt på KFU:s budgetutrymme och strategiska ställningstagande.

Medel utbetalas till programmets värdinstitution inom den ordinarie resursfördelningen. Medel som inte använts under året kan återtas.

Om förutsättningar ändras som innebär att budgetramen inte täcker verksamheten, kontaktas ordförande i KPK för vidare diskussion.

3.2 Ersättning för kurser

Följande principer gäller:

Ersättningen bör följa den schablon som beslutats av KFU, och som framgår av denna webbsida. För att kursgivande institution ska få fullt schablonbelopp ska minst åtta KI-doktorander och/eller KI-postdocs har genomfört kursen inklusive examinationen (men utan krav på godkänt resultat). Vid färre än åtta minskas beloppet enligt anvisningarna på webbsidan. Observera även regler för hur ersättning hanteras vid sena avhopp.

Programmen kan utöver schablonen även ersätta extraordinära kostnader, t.ex. externa lärare med unik kompetens, laboratorieverksamhet som kräver extra resurser. Programmen uppmanas ta ställning till sådana speciella omständigheter på ett systematiskt och transparent sätt.

Kursmedel får användas till:
- Lärare (interna och externa), inklusive eventuella resekostnader
- Administration
- Undervisningsmaterial (*ej kurslitteratur*)
- Undervisningslokaler

Kursmedel får *ej* användas till:
- Catering/förtäring
- Kontorshyra

Programmen ska informera kursgivare om villkoren för att söka medel för tilläggskostnader från programmet vid KI-kurser i internationella samarbeten

Programmen ska inte finansiera allmänvetenskapliga kurser såvida programmet inte fått ett särskilt uppdrag att göra detta.

3.3 Ersättning för andra utbildningsaktiviteter för KI doktorander och KI postdocs

Observera att det finns ett av KFU fastställt maximalt belopp per KI-doktorand för finansiering av internat inom forskarutbildningsprogrammets tema.

Om andra än doktorander deltar i forskarutbildningsaktiviteter såsom internat bör deras deltagande finansieras av andra aktörer (t.ex. nätverk eller institutioner).

3.4 Administrativa kostnader

I budgetramen från KFU ingår ersättning för programmets administration och samordning med en fast procentsats av den årliga budgeten för kurser och aktiviteter + en fast summa. Procentsats och fast summa beslutas av KFU och är samma för alla program. Kostnader för eventuella resor för programansvarig eller koordinator kan ske i samband med godkända aktiviteter inom programmet.

4. Roller och ansvar

4.1 Programansvarig tillika ordförande i styrgruppen

Programansvarig utses av KFU. Det kan endast utses en programansvarig per program.

Programansvariges/ordförandes ansvar:

- Leda styrgruppens möten
- Utse övriga styrgruppsledamöter
- Leda och fördela det operativa arbetet inom de ramar som styrgruppen satt upp
- Vara kontaktperson mellan KFU/KPK, prefekten och styrgruppen
- Säkerställa att regler och instruktioner följs
- Ansvara för att kursgivare får korrekt ersättning genom att godkänna eller attestera aktuella utbetalningar
- Delta i möten arrangerade av KFU/KPK för verksamhetsdialog

Samma person kan både vara programansvarig och koordinator/administratör.

4.2 Styrgrupp

Varje program ska ha en styrgrupp. Ledamöterna utses av programansvarig.

Styrgruppens ansvar:

- Ha ansvar för kvalitetssäkring och för att det finns ett bra och långsiktigt kursutbud inom aktuellt forskningsområde.
- Besluta om programmets budget inom ramar satta av KFU.
- Besluta övergripande hur det operativa arbetet i programmen ska organiseras, i samråd med berörda chefer.

Styrgruppens sammansättning:

- Brett sammansatt med ledamöter från flera institutioner och inkludera studentrepresentation
- Antal ledamöter bör inte bli så stort att det blir svårt att samlas minst en gång per termin.
- Ledamöterna ska vara kunniga inom forskningsområdet med överblick över vilka kurser och andra utbildningsaktiviteter som bör erbjudas doktorander.
- Det bör finnas pedagogisk kompetens för att kunna ge återkoppling på kursplaner.

4.3 Koordinator/administratör

Varje program ska ha en eller flera operativt verksamma personer som samordnar och administrerar programmet. I utbetalda medel till värdinstitutionen ingår ersättning för de administrativa kostnaderna (se Principer för budget och medelsanvändning).

4.4 Värdinstitution

Värdinstitution innebär att vara mottagare av programmens medel inom ordinarie resursfördelning, och att överföra medel till kursgivare.

I normalfallet är värdinstitutionen den institution där programansvarig är anställd men andra lösningar är möjliga.

Prefekten vid värdinstitutionen är, genom sin ordinarie delegation från rektor, ansvarig för all verksamhet på institutionen. Det innebär bland annat att se till att medel används till det avsedda och att det finns administrativa resurser.

Prefekten har ytterst arbetsgivaransvar för *programansvarig, koordinator och administratör*, under förutsättning att de är anställda på aktuell institution. Beslut att utse programansvarig ska alltid göras i samråd med prefekt.

4.5 Kurs- och programkommittén (KPK)

KPK är underställd KFU och har av KFU delegerats ansvar för att samordna och följa upp programmens verksamhet och att fastställa kursplaner.

4.6 Kommittén för utbildning på forskarnivå (KFU)

KFU har ytterst ansvar för kvaliteten inom KI:s forskarutbildning. I det ingår:

- Att besluta inom vilka forskningsområden kursutbudet för doktorander ska organiseras i program.
- Att fastställa riktlinjer och anvisningar för forskarutbildningsprogrammen.
- Att, i samråd med aktuell prefekt, utse en programansvarig för varje program. Samtidigt avgörs vilken institution som ska vara värdinstitution (i normalfallet programansvarigs institution).

5. Principer för att inrätta och avveckla forskarutbildningsprogram

5.1 Inrätta program

En ansökan till KFU om att inrätta ett nytt forskarutbildningsprogram ska innehålla beskrivningar av:

- Behovet av ett forskarutbildningsprogram inom forskningsområdet och förutsättningar vid KI (t.ex. doktorandunderlag),
- Avgränsning mot andra forskarutbildningsprogram och andra initiativ/verksamheter (t.ex. forskningsnätverk, strategiska forskningsområden (SFO), institutioner, forskarskolor),
- Planerad organisation
- Planerad omfattning inklusive preliminär plan för kurser och andra lärandeaktiviteter,
- Preliminär budget

5.2 Avveckla program

KFU kan, efter beredning i KPK, besluta att avveckla ett forskarutbildningsprogram eller att slå ihop flera program. Ett sådan beslut ska föregås av en utredning varvid följande aspekter ska beaktas:

- Kvaliteten i kurser och aktiviteter samt i programmets styrning och administration
- Antal deltagare i genomförd verksamhet
- Antalet genomförda kurser över tid
- Antal doktorander inom forskningsområdet
- Lärarkapacitet
- Ekonomi
- Strategiska överväganden

Ställningstagandena ska bygga på en sammanvägning av skälen för att antingen fortsätta bedriva eller för att avveckla forskarutbildningsprogrammet.

En möjlighet att åtgärda brister ska ges där det är möjligt.

Samråd ska i god tid ske med forskarutbildningsprogrammets ordförande och koordinator, samt, vid behov, institution.